

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

19 maart 2003

WETSVOORSTEL

**tot regeling van de rechten en plichten van
pleegouders**

(ingediend door de heer
Servais Verherstraeten)

INHOUD

1. Samenvatting	3
2. Toelichting	4
3. Wetsvoorstel	7

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

19 mars 2003

PROPOSITION DE LOI

**relative aux droits et aux devoirs
des parents nourriciers**

(déposée par M. Servais Verherstraeten)

SOMMAIRE

1. Résumé	3
2. Développements	4
3. Proposition de loi	7

AGALEV-ECOLO	:	Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
FN	:	Front National
MR	:	Mouvement Réformateur
PS	:	Parti socialiste
cdH	:	Centre démocrate Humaniste
SP.A	:	Socialistische Partij Anders
VLAAMS BLOK	:	Vlaams Blok
VLD	:	Vlaamse Liberalen en Democraten
VU&ID	:	Volksunie&ID21

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
DOC 50 0000/000 :	Parlementair document van de 50e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer	DOC 50 0000/000 :	Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA :	Schriftelijke Vragen en Antwoorden	QRVA :	Questions et Réponses écrites
CRIV :	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)	CRIV :	Compte Rendu Intégral, avec à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)
CRIV :	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)	CRIV :	Version Provisoire du Compte Rendu intégral (sur papier vert)
CRABV :	Beknopt Verslag (op blauw papier)	CRABV :	Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)
PLEN :	Plenum (witte kaft)	PLEN :	Séance plénière (couverture blanche)
COM :	Commissievergadering (beige kaft)	COM :	Réunion de commission (couverture beige)

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>		<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>	
<i>Bestellingen :</i>		<i>Commandes :</i>	
Natieplein 2		Place de la Nation 2	
1008 Brussel		1008 Bruxelles	
Tel. : 02/ 549 81 60		Tél. : 02/ 549 81 60	
Fax : 02/549 82 74		Fax : 02/549 82 74	
www.deKamer.be		www.laChambre.be	
e-mail : publicaties@deKamer.be		e-mail : publications@laChambre.be	

SAMENVATTING

In de huidige stand van wetgeving hebben pleegouders geen inspraak inzake beslissingen die er worden getroffen ten aanzien van pleegkinderen. Hoogstens kunnen zij, op grond van hun affectieve band met het kind, aanspraak maken op een omgangsrecht op het ogenblik dat er een einde komt aan de plaatsing. Nochtans kennen pleegouders die reeds jaren een pleegkind opvoeden vaak het best diens noden.

De indiener wil met dit wetsvoorstel de mogelijkheid verlenen aan pleegouders de pleegvoogdij uit te oefenen. Dit zou kunnen hetzij op basis van een overeenkomst met de natuurlijke ouders, hetzij op basis van een verzoekschrift. De jeugdrechtbank dient alle betrokken partijen (ouders, pleegouders, kind vanaf twaalf jaar of dat in staat is zijn mening te vormen en plaatsende instantie) te horen.

Ook wanneer de pleegouders de pleegvoogdij niet uitoefenen, moeten zij in bepaalde gevallen naar de jeugdrechtbank of de rechtbank van eerste aanleg, rechtsprekend in kort geding, kunnen stappen wanneer de belangen van het pleegkind in gevaar zijn.

Het wetsvoorstel beoogt tevens dat er vooral naar het kind zelf wordt geluisterd en dat zijn belang voorop wordt gesteld.

RÉSUMÉ

Dans l'état actuel de la législation, les parents d'accueil n'ont pas voix au chapitre dans les décisions prises à l'égard des enfants placés. Ils peuvent tout au plus réclamer, sur la base de leurs liens affectifs avec l'enfant, un droit aux relations personnelles au moment où le placement prend fin. Pourtant, ce sont souvent les parents nourriciers, qui ont élevé l'enfant pendant de nombreuses années, qui connaissent le mieux ses besoins.

La présente proposition de loi vise à permettre aux parents nourriciers d'exercer la tutelle officieuse, soit sur la base d'un accord passé avec les parents naturels, soit sur la base d'une requête. Le tribunal de la jeunesse doit entendre toutes les parties concernées (les parents, les parents nourriciers, l'enfant s'il est âgé de douze ans ou plus, ou s'il est capable de se forger une opinion, l'instance de placement).

Dans certains cas, les parents d'accueil qui n'exercent pas la tutelle officieuse doivent, eux aussi, pouvoir d'adresser au tribunal de la jeunesse ou au tribunal de première instance, statuant en référé, lorsque les intérêts de l'enfant sont menacés.

La présente proposition de loi vise également à ce que ce soit surtout l'avis de l'enfant qui soit pris en compte et à ce que ses intérêts soient privilégiés.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

In België leven zo'n 4.800 kinderen bij pleeggezinnen, al dan niet geplaatst met toestemming van de natuurlijke ouders.

Plaatsingen bij pleeggezinnen kunnen gebeuren in het kader van de jeugdbescherming (wanneer de plaatsing wordt doorgevoerd bij een «betrouwbaar persoon of gezin») ofwel buiten het kader van de jeugdbescherming, bij ziekte, psychische stoornis, overlijden of feitelijke desinteresse van de ouders.

De pleegouders hebben thans geen inspraak in beslissingen die het pleegkind betreffen. De natuurlijke ouders of de jeugdrechter zijn de enige personen met beslissingsrecht aangaande het geplaatst kind.

Nochtans kennen pleegouders die een kind al gedurende jaren opvoeden, vaak het best diens noden en wensen.

Onlangs is het inspraakrecht van pleegouders weer in de media aan bod gekomen. De aanleiding hiertoe was het feit dat een meisje dat reeds zeven jaar in een pleeggezin woonde, er plots werd weggehaald en naar een instelling werd overgebracht omdat de natuurlijke moeder, die mentaal gehandicapt is en dus niet zelf voor haar dochter kon zorgen, het zo besliste. Het pleeggezin had geen enkele inspraak.

Dit is geen alleenstaand geval.

Zolang de natuurlijke ouders niet uit hun ouderlijke macht zijn gezet en zij vrijwillig tot een plaatsing zijn overgegaan, kunnen zij inderdaad zelf beslissen wat er met hun kind dient te gebeuren.

Bovendien blijkt in de praktijk dat er nog veel te weinig geluisterd wordt naar de kinderen zelf.

In bepaalde situaties is het aangewezen dat pleegouders de pleegvoogdij uitoefenen. Eerder dan afbreuk te willen doen aan de rechten van de natuurlijke ouders, is het de bedoeling het belang van het kind te doen primeren.

Het wetsvoorstel komt tegemoet aan aanbeveling R (87) 6 van de Raad van Europa om een wettelijke regeling in te voeren inzake pleeggezinnen.

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

En Belgique, quelque 4.800 enfants sont placés dans des familles nourricières, que ce soit avec ou sans le consentement des parents naturels.

Le placement familial peut être décidé dans le cadre de la protection de la jeunesse (lorsque l'enfant est placé chez une «personne ou une famille digne de confiance») ou pour d'autres raisons, comme en cas de maladie, de troubles psychiques, de décès ou de désintérêt manifeste des parents.

À l'heure actuelle, les parents nourriciers n'ont pas voix au chapitre en ce qui concerne les décisions relatives à l'enfant placé. Seuls les parents naturels ou le juge de la jeunesse ont un pouvoir de décision en la matière. Pourtant, les parents nourriciers, qui ont élevé l'enfant pendant de nombreuses années, connaissent souvent mieux ses besoins et ses désirs.

Récemment, le droit à la participation des parents nourriciers a de nouveau retenu l'attention des médias : une petite fille qui vivait déjà depuis sept ans dans une famille d'accueil en a brusquement été retirée et placée dans une institution parce que sa mère naturelle, handicapée mentale et dès lors incapable de s'occuper seule de sa fille, en avait décidé ainsi. La famille nourricière n'a même pas eu voix au chapitre.

Il ne s'agit pas d'un cas isolé.

Tant que les parents naturels n'ont pas été déchus de leur autorité parentale et qu'ils ont procédé de leur plein gré à un placement en famille d'accueil, ils peuvent effectivement décider eux-mêmes ce qu'il doit advenir de leur enfant.

Dans la pratique, on constate en outre que les enfants eux-mêmes sont encore beaucoup trop peu écoutés.

Dans certaines situations, il s'indique que les parents nourriciers exercent la tutelle officieuse. Le but de cette disposition n'est pas de priver les parents naturels de leurs droits, mais bien de faire primer l'intérêt de l'enfant.

La proposition de loi répond à la recommandation R (87) 6 du Conseil de l'Europe visant à instaurer une réglementation légale des familles d'accueil.

De belangrijkste principes die aan deze aanbeveling ten grondslag liggen, zijn de volgende:

1) de lidstaten dienen een systeem van toezicht op de pleeggezinnen te organiseren teneinde te verzekeren dat zij de nodige morele en materiële steun kunnen verlenen met het oog op een goede ontwikkeling van het pleegkind;

2) in dagelijkse en dringende aangelegenheden moeten pleegouders in naam van de wettelijke vertegenwoordigers van het pleegkind het ouderlijk gezag kunnen uitoefenen;

3) pleegouders moeten hun mening kunnen laten kennen voor belangrijke beslissingen betreffende de persoon van het pleegkind;

4) wanneer een kind echt geïntegreerd is in een pleeggezin, moeten de pleegouders kunnen vragen bepaalde aspecten van het ouderlijk gezag uit te oefenen, hierin begrepen het bewaringsrecht;

5) alvorens er beslissingen worden genomen betreffende het voorgaande geval of tot beëindiging van de pleegzorg, moeten pleegouders de mogelijkheid hebben hun standpunt te laten horen. Ook het kind dat over voldoende maturiteit beschikt, dient te worden gehoord. Bij beslissingen dient het belang van het kind te primeren.

Onderliggend voorstel vult de opgesomde principes onder 3), 4) en 5) in.

De indiener beoogt aldus meer duidelijkheid te brengen in de situatie van ouders, pleegouders en -kinderen.

COMMENTAAR BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

Dit artikel vergt geen bijkomende commentaar.

Art. 2

Dit artikel strekt tot de invoering in onze wetgeving van bepalingen inzake pleegzorg. Op dit ogenblik bestaat er geen «statuut» voor pleeggezinnen.

Les grands principes qui sous-tendent cette recommandation sont les suivants:

1) les États membres devraient organiser un système de surveillance des parents nourriciers afin d'assurer que ceux-ci offrent les conditions morales et matérielles nécessaires au bon développement de l'enfant;

2) les parents nourriciers devraient pouvoir exercer, au nom des représentants légaux de l'enfant, les responsabilités parentales qui leur sont nécessaires pour prendre soin de l'enfant dans les affaires quotidiennes ou les affaires urgentes;

3) avant qu'une décision importante concernant la personne de l'enfant ne soit prise, les parents nourriciers devraient avoir la possibilité de faire valoir leur opinion;

4) lorsqu'un enfant est vraiment intégré dans une famille d'accueil, les parents nourriciers devraient pouvoir demander le droit d'exercer certaines responsabilités parentales, y compris le droit de garde;

5) avant qu'une décision ne soit prise concernant le cas précédent ou la cessation du placement, les parents nourriciers devraient avoir la possibilité de faire valoir leur point de vue. L'enfant qui dispose d'une maturité suffisante devrait également être entendu. Lors des décisions, c'est l'intérêt de l'enfant qui devrait primer.

La présente proposition tend à mettre en oeuvre les principes énoncés aux points 3), 4) et 5).

Nous entendons ainsi clarifier la situation des parents naturels, des parents nourriciers et des enfants placés.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Art. 1er

Cet article n'appelle aucun commentaire.

Art. 2

Cet article 2 tend à insérer des dispositions relatives aux soins nourriciers dans notre législation. À l'heure actuelle, aucun «statut» ne règle la situation des familles d'accueil.

Het feit dat er onduidelijkheid bestaat omtrent de rechten en plichten van pleegouders en het gebrek aan inspraakmogelijkheid, leidt ertoe dat pleegorganisaties kampen met een enorm tekort aan kandidaat-pleegouders.

Uiteraard dient de uitoefening van het ouderlijk gezag door de natuurlijke ouders als principe te blijven gelden maar voor kinderen die verwaarloosd zijn of aan hun lot overgelaten worden of wier natuurlijke ouders niet in staat blijken te zijn om hen te vertegenwoordigen, hun goederen te beheren of om beslissingen te nemen die in het belang van het kind zijn, dient de mogelijkheid te worden geschapen de pleegvoogdij te laten uitoefenen door de pleegouders waar deze kinderen verblijven.

Thans dienen pleegouders reeds zorg te dragen voor de huisvesting, behandeling, opvoeding, het onderricht of de beroepsopleiding van hun pleegkind. Ingeval het pleegkind reeds een lange periode in het pleeggezin verblijft en er geïntegreerd is, terwijl zijn natuurlijke ouders er niet naar (kunnen) omkijken, is het aangewezen dat de pleegouders ook andere aspecten van het ouderlijk gezag kunnen uitoefenen. De uitoefening van de pleegvoogdij kan hier soelaas bieden aangezien het leidt tot een opdeling van de ouderlijke prerogatieven. Het recht van bewaring, het beheer over de goederen van het pleegkind en de vertegenwoordigingsbevoegdheid worden uitgeoefend door de pleegouder-pleegvoogd. Het beslissingsrecht in verband met de staat van de persoon van het pleegkind en inzake fundamentele opties in verband met de opvoeding, blijft een bevoegdheid van de natuurlijke ouders.

De pleegouder-pleegvoogd kan de uitgaven die hij doet voor het onderhoud en de opvoeding van het pleegkind niet toerekenen op de inkomsten van het kind. Het ouderlijk vruchtgenot wordt geschorst zodat de opbrengsten van het vermogen van het pleegkind aan hemzelf toekomen.

De sociale voordelen (kinderbijslag, studiebeurs, aanvraag hulp en bijstand, ...) worden toegekend aan de pleegvoogd-pleegouder en bij vonnis kan een eventuele bijdrage van de ouders in het onderhoud van het pleegkind worden opgelegd.

Omdat de pleegvoogdij leidt tot een uitoefening van bepaalde aspecten van het ouderlijk gezag, is het noodzakelijk dat het pleeggezin een affectieve band hebben opgebouwd met het pleegkind en dat dit kind reeds twee jaar in het pleeggezin is opgenomen.

La confusion quant aux droits et obligations des parents nourriciers et le fait qu'ils n'ont pas la possibilité de faire valoir leur opinion font que les organisations de placement manquent cruellement de candidats parents nourriciers.

Le principe selon lequel les parents naturels exercent l'autorité parentale doit évidemment continuer à s'appliquer, mais pour les enfants qui sont délaissés ou abandonnés à leur sort ou dont les parents biologiques ne sont pas en état de les représenter, de gérer leurs biens ou de prendre les décisions qui sont dans l'intérêt de l'enfant, il faut prévoir la possibilité de confier la tutelle officieuse à la famille nourricière dans laquelle sont placés les enfants.

Il est prévu, à l'heure actuelle, que les parents nourriciers se chargent de l'hébergement, des soins, de l'éducation, de la scolarité ou de la formation professionnelle de l'enfant placé chez eux. Dans le cas où l'enfant séjourne déjà depuis longtemps dans une famille d'accueil et qu'il y est intégré, tandis que ses parents biologiques ne (sont pas en mesure de s'occuper) s'occupent pas de lui, il s'indique que les parents nourriciers puissent aussi exercer d'autres aspects de l'autorité parentale. L'exercice de la tutelle officieuse peut constituer une solution en l'occurrence, étant donné qu'il entraîne un partage des prérogatives parentales. Le droit de garde, la gestion des biens de l'enfant placé et le pouvoir de représentation sont assumés par le parent nourricier – tuteur officieux. Les parents naturels conservent le droit de décision concernant l'état de la personne de l'enfant et les options fondamentales en matière d'éducation.

Le parent nourricier – tuteur officieux ne peut imputer les dépenses qu'il consent pour l'entretien et l'éducation de l'enfant placé sur les revenus de celui-ci. L'usufruit légal des parents est suspendu de telle sorte que le produit des avoirs de l'enfant placé lui revienne.

Les avantages sociaux (allocations familiales, bourse d'études, demande d'aide et d'assistance, ...) sont accordés au parent nourricier – tuteur officieux et un jugement peut éventuellement imposer aux parents de contribuer à l'entretien de l'enfant placé.

Étant donné que la tutelle officieuse conduit à exercer certains aspects de l'autorité parentale, il est nécessaire que la famille nourricière ait établi une relation affective avec l'enfant placé et que celui-ci soit intégré dans la famille d'accueil depuis au moins deux ans.

Pleegzorg verloopt jammer genoeg niet steeds in goede verhoudingen tussen de natuurlijke ouders en het pleeggezin. Het is dan ook opportuun dat de pleegvoogdij niet enkel via een overeenkomst tussen de ouders en het pleeggezin tot stand kan komen, maar ook op verzoek van het pleeggezin. De jeugdrechter moet echter steeds alle betrokkenen horen (ouders, pleegouders, kind vanaf twaalf jaar of dat in staat is zijn mening te vormen, plaatsende instantie) en een beslissing nemen waarbij het belang van het kind primeert.

Gezien het uiteindelijke doel erin bestaat het belang van het kind en zijn welzijn en welbevinden maximaal te dienen, is het noodzakelijk dat zijn visie gekend is en in overweging genomen wordt bij beslissingen die zijn persoon en goederen betreffen.

Ook wanneer de natuurlijke ouders of de jeugdrechter een einde willen maken aan de plaatsing, is het van belang dat de mening van het pleegkind zelf wordt gevraagd, naast deze van de pleegouders.

De jeugdrechtbank kan de ouders opleggen een bijdrage te betalen in het onderhoud van het kind. Het kan ook de wijze van de uitoefening van het recht op persoonlijk contact bepalen. In voorkomend geval, kunnen de neutrale ontmoetingsruimten hier worden ingeschakeld.

Ook voor pleegouders die de pleegvoogdij niet uitoefenen, moet de mogelijkheid bestaan zich tot de jeugdrechtbank of kort geding rechter te wenden wanneer het belang van het pleegkind gevaar loopt.

Men denke hierbij bijvoorbeeld aan de plotse beslissing van de ouders om het pleegkind zonder gegronde reden weg te halen bij een pleeggezin waar het sinds jaar en dag verblijft. Of aan een buitenlandse reis naar een niet-Schengen land waarvoor een paspoort vereist is naast de toestemming van de jeugdrechter of consul: zonder medewerking van de ouders kan er immers geen paspoort worden afgeleverd. Of aan de toestemming van de natuurlijke moeder aan haar nieuwe partner om haar kind te erkennen terwijl dat kind de nieuwe partner nooit gezien heeft.

Ouders moeten zelf hun pleegkind ophalen bij de uitoefening van het omgangsrecht, maar veelal verblijven hun kinderen in een pleeggezin dat veraf woont. Het komt dikwijls voor dat ouders geen eigen vervoermiddel hebben terwijl niet alle plaatsen via het open-

Les relations entre les parents naturels et la famille nourricière ne sont malheureusement pas toujours très bonnes en cas de placement. Il serait dès lors opportun que la tutelle officieuse ne soit pas uniquement établie sur la base d'un contrat entre les parents et la famille nourricière, mais également à la demande de cette dernière. Le juge de la jeunesse doit toutefois toujours entendre toutes les parties concernées (parents, parents nourriciers, enfants âgés de douze ans au moins ou capable de se forger une opinion, instance chargée du placement) et prendre une décision dans laquelle l'intérêt de l'enfant prévaut.

Étant donné que le but final consiste à servir au maximum les intérêts de l'enfant et son bien-être, il est indispensable de connaître son opinion et d'en tenir compte dans les décisions qui concernent sa personne et ses biens.

Il importe également de demander l'avis de l'enfant placé, en plus de celui des parents nourriciers, lorsque les parents biologiques ou le juge de la jeunesse décident de mettre fin au placement familial.

Le tribunal de la jeunesse peut obliger les parents à verser une contribution destinée à subvenir aux besoins de l'enfant. Il peut également fixer les modalités d'exercice du droit aux relations personnelles et prévoir, le cas échéant, l'utilisation d'espaces de rencontre neutres.

Par ailleurs, les parents nourriciers qui n'exercent pas de tutelle officieuse doivent également avoir la possibilité de saisir le juge de la jeunesse ou le président en référé lorsque l'intérêt de l'enfant placé est en danger.

On songe à cet égard, par exemple, à la décision subite des parents d'enlever, sans raison valable, l'enfant d'une famille d'accueil dans laquelle il vit depuis longtemps ; à un voyage à l'étranger, dans un pays n'appartenant pas à la zone Schengen, pour lequel non seulement l'accord du juge de la jeunesse ou du conseiller, mais également un passeport sont requis : sans l'accord des parents, le passeport ne peut en effet pas être délivré ; au fait que la mère donne son accord pour que son nouveau partenaire reconnaisse l'enfant, alors que ce dernier n'a jamais rencontré ce nouveau partenaire.

Pour exercer leur droit d'entretenir des relations personnelles avec leur enfant, les parents sont tenus d'aller le chercher eux-mêmes. Cependant, leurs enfants vivent souvent dans une famille d'accueil qui habite loin. Il arrive souvent que les parents n'aient pas leur

baar vervoer bereikbaar zijn. Jeugdrechtbanken moeten derhalve in de mate van het mogelijke de afstand tussen de verblijfplaats van de ouders en deze van hun kind tot een minimum beperken.

Art. 3

De procedure van bemiddeling in familiezaken dient toegepast te worden in gevallen waar er problemen rijzen tussen de ouders en het pleeggezin.

Servais VERHERSTRAETEN (CD&V)

propre moyen de transport, alors que les transports publics ne permettent pas de se rendre partout. Par conséquent, il convient que les tribunaux de la jeunesse limitent autant que possible la distance entre le lieu de résidence des parents et celui de leur enfant.

Art. 3

La procédure de médiation en matière familiale doit être appliquée lorsque des problèmes surgissent entre les parents et la famille d'accueil.

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In Boek I, Titel X van het Burgerlijk Wetboek, wordt een hoofdstuk V (nieuw) ingevoegd, luidend als volgt:

«Hoofdstuk V. Pleegzorg

Art. 487*nonies*. — Wanneer een minderjarig niet ontvoogd kind met instemming van zijn natuurlijke ouders of door een beslissing van de jeugdrechtbank wordt geplaatst in een pleeggezin, dan is het pleeggezin gebonden door de rechten en plichten zoals vermeld in dit hoofdstuk.

Art. 487*decies*. — § 1. Pleegouders kunnen in het belang van het pleegkind, de pleegvoogdij over het toe-
vertrouwde kind uitoefenen, op voorwaarde dat er een bijzondere affectieve band bestaat tussen het pleegkind en zijn pleegouders en deze pleegouders gedurende een onafgebroken periode van twee jaar voorafgaand aan de indiening van het verzoekschrift daadwerkelijk zorg hebben gedragen voor de huisvesting, behandeling, opvoeding, het onderricht of de beroepsopleiding van het kind.

Indien de verzoeker gehuwd is of wettelijk samenwoont en zijn echtgenoot of partner niet mede de pleegvoogdij aanvraagt, is de toestemming van deze echtgenoot of partner vereist.

§ 2. De pleegvoogdij komt tot stand op één van de volgende wijzen :

1° hetzij op basis van een overeenkomst tussen de natuurlijke ouders en de pleegouders bij authentieke akte opgemaakt door de vrederechter van de verblijfplaats van de minderjarige of door een notaris en gehomologeerd door de jeugdrechtbank;

2° hetzij op basis van een tegensprekelijk verzoekschrift dat de pleegouders inleiden overeenkomstig de bepalingen van artikel 1034*bis* en volgende van het Gerechtelijk Wetboek.

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

Il est inséré, dans le livre premier, Titre X du Code civil, un chapitre V, libellé comme suit :

«Chapitre V. Placement familial

Art. 487*novies*. — Lorsqu'un enfant mineur non émancipé est placé dans une famille d'accueil avec l'accord de ses parents naturels ou par suite d'une décision du tribunal de la jeunesse, cette famille d'accueil est liée par les droits et les obligations prévus dans le présent chapitre.

Art. 487*decies*. — § 1er. Les parents nourriciers peuvent, dans l'intérêt de l'enfant placé, exercer la tutelle officieuse sur l'enfant qui leur a été confié, pour autant qu'il existe un lien affectif particulier entre l'enfant placé et ses parents nourriciers et que ces derniers aient effectivement veillé au logement, aux soins, à l'éducation, à la scolarité ou à la formation professionnelle de l'enfant pendant une période ininterrompue de deux ans précédant l'introduction de la requête.

Si le demandeur est marié ou cohabite légalement et que son conjoint ou partenaire ne demande pas, lui aussi, à exercer la tutelle officieuse, l'autorisation de ce conjoint ou partenaire est requise.

§ 2. La tutelle officieuse est établie d'une des manières suivantes :

1° soit sur la base d'une convention entre les parents naturels et les parents nourriciers, constatée par acte authentique dressé par le juge de paix de la résidence du mineur ou par un notaire et homologuée par le tribunal de la jeunesse ;

2° soit sur la base d'une requête contradictoire introduite par les parents nourriciers conformément aux dispositions des articles 1034*bis* et suivants du Code judiciaire.

De homologatie wordt door de pleegouders aangevraagd bij verzoekschrift gericht tot de jeugdrechtbank van hun verblijfplaats.

Het verzoekschrift gaat vergezeld van een uitgifte van de authentieke akte waarbij de vereiste toestemmingen zijn gegeven.

§ 3. De jeugdrechter roept de natuurlijke ouders, de minderjarige die de leeftijd van twaalf jaar heeft bereikt of die in staat is zijn mening te vormen, en in voorkomend geval de plaatsende instantie op teneinde te worden gehoord. De minderjarige die hierom verzoekt, kan niet worden geweigerd te worden gehoord.

De griffier zendt het verzoekschrift door aan de procureur des Konings. Deze zendt zijn advies aan de rechtbank na afloop van een sociaal onderzoek of een expertiseverslag.

Bij ontvangst van het verzoekschrift verwittigt de griffie van de rechtbank tevens de Orde van Advocaten, welke ambtshalve een advocaat aanduidt ter behartiging van de belangen van de minderjarige, tenzij deze reeds een advocaat heeft. De advocaat van de minderjarige is aanwezig bij het horen van de minderjarige en bij de behandeling ten gronde. De minderjarige kan evenwel verkiezen zich te laten bijstaan door een vertrouwenspersoon die onafhankelijk is van de partijen in het geding.

Het horen geschiedt op een plaats die door de rechter geschikt wordt geacht. Van het onderhoud wordt door de griffier een proces-verbaal opgemaakt dat bij het dossier van de rechtspleging wordt gevoegd, zonder dat evenwel een afschrift ervan aan de partijen wordt bezorgd. Het proces-verbaal wordt aan de minderjarige voorgelezen en door hem ondertekend voor akkoord.

De jeugdrechter neemt een beslissing in het belang van het kind.

Art. 487*undecies*. — § 1. Pleegouders die de pleegvoogdij uitoefenen, hebben de plicht het pleegkind te onderhouden, op te voeden en een geschikte opleiding aan te bieden. De pleegvoogd heeft recht op de sociale voordelen die hieruit voortvloeien.

§ 2. De akte of het vonnis waarbij de pleegvoogdij wordt ingesteld, regelt het recht op persoonlijk contact met de ouders van het pleegkind, alsook de eventuele bijdrage die de ouders moeten betalen in het onderhoud van het kind. Wijzigingen kunnen door de rechtbank worden aangebracht op verzoek van de pleeg-

L'homologation est demandée par les parents nourriciers par voie de requête adressée au tribunal de la jeunesse de leur résidence.

La requête est accompagnée d'une expédition de l'acte authentique donnant les autorisations requises.

§ 3. Le juge de la jeunesse convoque les parents naturels, le mineur ayant atteint l'âge de douze ans ou qui est en mesure de se former une opinion et, le cas échéant, l'instance qui a procédé au placement afin de les entendre. Il ne peut être refusé au mineur qui le demande d'être entendu.

Le greffier transmet la requête au procureur du Roi. Celui-ci envoie son avis au tribunal à l'issue d'une enquête sociale ou après l'établissement d'un rapport d'expertise.

Lors de la réception de la requête, le greffe du tribunal prévient également l'Ordre des avocats, lequel désigne d'office un avocat en vue d'assurer la défense des intérêts du mineur, à moins que celui-ci ait déjà un avocat. L'avocat du mineur est présent lors de l'audition de ce dernier et lors de l'examen au fond. Le mineur peut toutefois choisir de se faire assister par une personne de confiance indépendante des parties à la cause.

L'audition a lieu en un endroit considéré comme convenable par le juge. Il en est établi par le greffier un procès-verbal qui est joint au dossier de la procédure, sans que copie en soit toutefois délivrée aux parties. Le procès-verbal est lu au mineur, puis signé pour accord par ce dernier.

Le juge de la jeunesse statue dans l'intérêt de l'enfant.

Art. 487*undecies*. — § 1er. Les parents nourriciers qui exercent la tutelle officieuse ont l'obligation d'entretenir et d'élever l'enfant placé et de lui offrir une formation appropriée. Le tuteur officieux a droit aux avantages sociaux qui en découlent.

§ 2. L'acte ou le jugement établissant la tutelle officieuse règle le droit aux relations personnelles avec les parents de l'enfant placé, ainsi que l'éventuelle contribution des parents à l'entretien de l'enfant. Des modifications peuvent être apportées par le tribunal à la demande du tuteur officieux, des parents et de l'enfant

voogd, de ouders en het pleegkind dat de leeftijd van twaalf jaar heeft bereikt of dat in staat is zijn mening te vormen. De in artikel 487*decies*, § 3, eerste lid, genoemde personen worden opgeroepen teneinde te worden gehoord.

§ 3. De artikelen 475*quater* en 475*septies* zijn van toepassing op pleegouders die de pleegvoogdij uitoefenen.

§ 4. De pleegvoogdij neemt een einde:

1° bij afloop van de plaatsing van het pleegkind in een pleeggezin;

2° bij de meerderjarigheid van het pleegkind;

3° bij het overlijden van de pleegvoogd;

4° bij het overlijden, de ontvoogding of de adoptie of volle adoptie van het pleegkind.

§ 5. De jeugdrechtbank kan aan de pleegvoogdij een einde maken op verzoek:

1° hetzij van de pleegvoogd;

2° hetzij van de ouders van het pleegkind;

3° hetzij van het pleegkind dat de leeftijd van twaalf jaar heeft bereikt of in staat is zijn mening te vormen;

4° hetzij van de procureur des Konings.

De jeugdrechtbank behandelt het verzoek op de wijze omschreven in artikel 478*decies*, § 3.

Art. 487*duodecies*. — Wanneer de pleegouders de pleegvoogdij niet uitoefenen, kunnen zij zich wenden tot de jeugdrechtbank of desgevallend tot de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg, rechtsprekend in kort geding, wanneer de natuurlijke ouders beslissingen nemen die indruisen tegen het belang van het pleegkind of die te wijten zijn aan een ongegronde weigering of passiviteit van de ouders. De jeugdrechter neemt een beslissing in het belang van het kind en treedt op overeenkomstig artikel 487*decies*, § 3. Hij motiveert zijn beslissing omstandig.

Art. 487*tresdecies*. — Wanneer er een einde wordt gesteld aan de plaatsing van het kind, kan het recht op persoonlijk contact niet worden geweigerd aan de pleegouders die zich op artikel 375*bis* beroepen, op grond van hun bijzondere affectieve band met het pleegkind, tenzij wanneer dit niet in het belang van het kind zou zijn.

placé ayant atteint l'âge de douze ans ou étant en mesure de se former une opinion. Les personnes citées à l'article 487*decies*, § 3, alinéa 1er, sont convoquées pour être entendues.

§ 3. Les articles 475*quater* et 475*septies* s'appliquent aux parents nourriciers qui exercent la tutelle officielle.

§ 4. La tutelle officielle prend fin :

1° à l'issue du placement de l'enfant placé dans une famille d'accueil ;

2° à la majorité de l'enfant placé ;

3° au décès du tuteur officiel ;

4° en cas de décès, d'émancipation, d'adoption ou d'adoption plénière de l'enfant placé.

§ 5. Il peut être mis à la tutelle officielle par le tribunal de la jeunesse à la requête :

1° soit du tuteur officiel ;

2° soit des parents de l'enfant placé ;

3° soit de l'enfant placé ayant atteint de douze ans ou étant en mesure de se former une opinion ;

4° soit du procureur du Roi.

Le tribunal de la jeunesse instruit la demande dans les formes prévues à l'article 478*decies*, § 3.

Art. 487*duodecies*. — Lorsqu'ils n'exercent pas la tutelle officielle, les parents nourriciers peuvent s'adresser au tribunal de la jeunesse ou, le cas échéant, au président du tribunal de première instance, statuant en référé, lorsque les parents naturels prennent des décisions qui vont à l'encontre de l'intérêt de l'enfant ou qui résultent d'un refus non fondé ou d'une passivité dans leur chef. Le juge de la jeunesse statue dans l'intérêt de l'enfant et conformément à l'article 487*decies*, § 3. Il motive dûment sa décision.

Art. 487*tresdecies*. — S'il a été mis fin au placement, le droit aux relations personnelles ne peut être refusé aux parents nourriciers qui, en raison de leur lien affectif particulier avec l'enfant placé, invoquent l'article 375*bis* sauf si ces relations peuvent s'avérer contraires à l'intérêt de l'enfant. ».

Art. 487^{quaterdecies}. — Wanneer de jeugdrechtbank beslist een kind in een pleeggezin te plaatsen, waakt het erover dat de afstand tussen de verblijfplaats van de ouders en deze van het pleeggezin beperkt is, ten einde het contact tussen het pleegkind en zijn ouders te verzekeren.

Art 3

In Deel IV, Boek, II, Titel II, Hoofdstuk *Ibis* van het Gerechtelijk Wetboek, worden in artikel 734bis § 1, 1°, a), zoals ingevoegd bij de wet van 19 februari 2001, de woorden «titel VI, hoofdstuk IV en titel IX» vervangen door de woorden «titel VI, hoofdstuk IV, titel IX en titel X, hoofdstuk V».

12 augustus 2002

Servais VERHERSTRAETEN (CD&V)

Art. 487^{quaterdecies}. — Lorsqu'il décide de placer un enfant dans une famille d'accueil, le tribunal de la jeunesse veille à ce que la distance entre la résidence des parents et celle de la famille d'accueil ne soit pas trop importante, afin de garantir les contacts entre l'enfant et ses parents.

Art. 3

Dans la partie IV, livre II, titre II, chapitre *Ibis* du Code judiciaire, remplacer, dans l'article 734bis, § 1er, 1°, a), inséré par la loi du 19 février 2001, les mots «au chapitre IV du titre VI et au titre IX» par les mots «au chapitre IV du titre VI, au titre IX et au chapitre V du titre X ».

12 août 2002